

Seksuele diversiteit in de school

*Vormgeven aan beleid
voor een veilige school
voor LHBTI'ers*

Aanleiding

Kerdoel 43 van het Besluit kerndoelen onderbouw VO verplicht om leerlingen te leren *respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit*.¹ Dat leren gebeurt in de lessen biologie. Voor een veilige omgeving voor LHBTI'ers blijkt die aandacht onvoldoende. Scholen zoeken naar een bredere aanpak. Soms omdat zij worden geconfronteerd met homoseksuele leerlingen die zich beklagen over pestgedrag of discriminatie. Soms omdat ouders van LHBTI'es de schoolleiding vragen stellen over de veiligheid voor hun kind dat uit de kast is.

Hoe veilig is de school voor LHBTI'ers?

Wat zijn de alternatieven en hoe effectief zijn die?

Naast de biologielessen kent een aantal scholen gastlessen door LHBTI-vrijwilligers. Daarnaast ontstaan de laatste jaren op scholen GSA's (Gay & Straight Alliances) van leerlingen.

*** Uit onderzoek blijkt dat er in schoolboeken weinig aandacht is voor seksuele diversiteit. Als het er al is - zoals bij biologie - dan ligt de nadruk op relatief oppervlakkige kennis (wat is homo, lesbisch?), maar is er nauwelijks aandacht

voor bisexualiteit, transgenders en intersekse. Er wordt vaak vermeld dat LHBTI'ers niet gediscrimineerd mogen worden en dat het huwelijk open is voor paren van gelijk geslacht. Deze lessen dragen volgens onderzoekers niet bij aan de veiligheid voor LHBTI'ers.²

*** Al vele jaren worden op scholen projectmatige voorlichtingslessen georganiseerd met vrijwilligers van LHBTI-organisaties die te gast zijn in de lessen en daar vertellen over hun ervaringen.

Onderzoek naar de effectiviteit van zo'n project, *homo-in-de-klas*, toonde aan dat de lessen beperkt effect hebben op de kennis over het onderwerp, maar dat er geen effect kon worden gemeten op gedrag (in dit geval gemeten als schelden) en dat veel leerlingen na enige tijd de lessen geheel vergeten zijn.³

LHBT voorlichtingsprogramma's

+15%

*** Tot slot de GSA's. Op een beperkt aantal scholen hebben hetero- en homoseksuele leerlingen zichzelf georganiseerd in zo'n alliantie. Deze groepen leerlingen werken samen aan zichtbaarheidsacties, zoals de Paarse Vrijdag en de Coming-Out-Day. Volgens onderzoekers kennen deze constructies vaak een zwakke organisatie en missen zij een structurele aanpak, waardoor het uiteindelijke effect verwaarloosbaar is.²

Welke aanpak werkt?

Kennisoverdracht in lessen, gastlessen met vrijwilligers van LHBTI-organisaties en GSA's dragen bij aan een beter klimaat voor LHBTI'ers, maar zoals benoemd is het effect op gedragsverandering in de school beperkt.

Voor het bereiken van een structurele verandering van de schoolcultuur is een integrale aanpak nodig, waarbij de schoolleiding, ouders, medewerkers en leerlingen samenwerken.

Zo'n structurele aanpak begint bij de schoolleiding. Zij bepaalt het doel. Daarbij is het van belang dat dit aansluit bij de identiteit van de school; het gaat om een door iedereen gedragen concept. De schoolleiding nodigt vervolgens de verschillende geledingen uit om samen met hen de route te bepalen. Deze groep stelt een beperkt aantal afspraken op.

Het maken van afspraken over gedrag

+60%

Het succes van de aanpak hangt af van de bereidwilligheid van de deelnemers om de afspraken te handhaven en zichzelf aan deze afspraken te houden.²

Welke stappen worden er gezet?

Het begeleidingstraject begint met een gesprek met de schoolleiding. We verkennen samen wat de wensen zijn, uiteraard in relatie met de identiteit van de school en we verkennen hoe de situatie op de school wordt beleefd. Een peiling in de vorm van een enquête of interviews onder de medewerkers, ouders en leerlingen kan nuttig zijn om die kennis en ervaringen over het onderwerp op te halen. Vervolgens wordt een strategie bepaald en wordt de communicatielijns daarover uitgezet.

*5% van de leerlingen is
homoseksueel/lesbisch.
10% biseksueel en 0,2%
transseksueel*

Wij ondersteunen het proces van het stellen van doelen en de uitwerking in afspraken en protocollen. Ook bij de communicatie richting alle leerlingen, ouders en medewerkers bieden wij ondersteuning met presentaties en materiaal.

Als er bij de groepen behoefte is aan concrete handvatten, kunnen wij een beroep doen op onze trainingsacteurs om situaties uit te beelden en om te oefenen welke reactie bepaald gedrag oproept.

1. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2010/09/17/kerndoelen-onderbouw-voortgezet-onderwijs>

2. <https://www.edudivers.nl/doc/onderzoek/NJR-2012-rapport-gsa-onderzoek.pdf>

3. <https://www.gayandschool.nl/wp-content/uploads/sites/5/2015/07/onderzoek-HomoindeKlas-versie-03062013.pdf>

Hoe veilig is de
school voor
LHBTTers?

LHBTI-
voorlichtings-
programma's

+60%

Het maken van
afspraken over
gedrag

+60%

